

L I G J
Nr. 8891, datë 2.5.2002

**PËR ORGANIZIMIN DHE FUNKSIONIMIN E KOMISIONEVE HETIMORE TË
KUVENDIT**

Në mbështetje të neneve 77 pika 3, 78, 81 pika 1 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e një grupi deputetësh,

K U V E N D I

**I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:**

**K R E U I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME**

Neni 1
Objekti i ligjit

Ky ligj rregullon mënyrën e organizimit dhe të funksionimit të komisioneve hetimore të Kuvendit, sipas parimeve të parashikuara në nenin 77 të Kushtetutës.

Neni 2
Përkufizime

Në kuptim të këtij ligji, me termat e mëposhtëm do të kuptohet:

1. “Komision” do të thotë komision hetimor i Kuvendit, i ngritur sipas rregullave të këtij ligji.
2. “Dëshmitar” është personi i thirrur nga komisioni për të dëshmuar mbi ngjarjet dhe faktet që ai/ajo di, në lidhje me çështjen objekt hetimi.
3. “Hetime” janë veprimet procedurale që ndërmerren nga komisioni për të sqaruar një çështje të veçantë, por pa marrë të pandehur dhe pa ngritur akuzë penale.
4. “Provë” është çdo e dhënë, dëshmi, dokument apo fakt që shërben në nxjerrjen e konkluzioneve të hetimit dhe që merret sipas rregullave të këtij ligji.
5. “Ekspertët” janë persona që për shkak të njohurive profesionale thirren nga komisionet për të bërë akte ekspertimi mbi ngjarje apo dokumente që lidhen me hetimin. Statusi i tyre është i njëjtë me atë të parashikuar në Kodin e Procedurës Penale.
6. “Ekspert ligjor” është personi me njohuri në fushën e hetimit, i cili emërohet pranë Kuvendit dhe vihet në dispozicion të komisionit.
7. “Vendim i ndërmjetëm” është vendimi i komisionit i marrë, sipas këtij ligji, në çdo fazë të hetimit për ndërmarrjen e procedurave të mëtejshme të hetimit, të pyetjes së dëshmitarëve, thirrjes së ekspertëve, kërkimit të informacionit dhe të dokumenteve zyrtare dhe që nuk përmban asnjë konkluzion përfundimtar.
8. “Vendim përfundimtar” është vendimi që merret nga komisioni, i cili përmban pjesën konstatuese dhe konkluzionet e hetimit.
9. “Zyrtarë me imunitet” konsiderohen zyrtarët që gëzojnë imunitet nga ndjekja penale.
10. “Mendim i pakicës” është mendimi ndryshe në lidhje me rekomandimet përfundimtare të komisionit, i anëtarëve që mbeten në pakicë në komision, i cili shoqëron vendimin përfundimtar dhe që i paraqitet Kuvendit për shqyrtim e miratim.

Neni 3
Fusha e veprimtarisë së komisioneve hetimore të Kuvendit

1. Komisionet hetimore të Kuvendit krijohen për të hetuar çështje të veçanta, sipas nenit 77 pika 2 të Kushtetutës.

2. Komisioni hetimor i Kuvendit krijohet edhe për të hetuar mbi zyrtarë me imunitet që kanë lidhje me çështjen që është objekt i hetimit.

3. Kuvendi ka të drejtë të caktojë komision hetimor sa herë që fillon procedurën e shkarkimit të zyrtarëve të lartë, të parashikuar në nenet 62, 73 pika 3, 90 pika 2, 128, 140, 149 pika 2 dhe 162 të Kushtetutës, si dhe në rastet kur ligji i jep të drejtë Kuvendit të shkarkojë zyrtarë të tjerë.

4. Komisioni nuk mund të ngrejë akuza penale dhe as të ushtrojë atributet e gjykatave.

Neni 4

Parime të përgjithshme

1. Komisionet hetimore të Kuvendit ngrihen dhe funksionojnë mbi bazën e parimeve kushtetuese dhe rregullave të përcaktuara në këtë ligj.

2. Rregullat e parashikuara në Kodin e Procedurës Penale për hetimin zbatohen drejtpërdrejt nga komisionet hetimore të Kuvendit, për aq sa ky ligj nuk parashikon ndryshe.

3. Vendimi përfundimtar i komisionit hetimor të Kuvendit shoqërohet gjithmonë me mendimin e pakicës dhe shpallet publikisht.

4. Komisionet organizohen dhe funksionojnë, sipas rregullave të parashikuara në këtë ligj.

5. Komisionet hetimore të Kuvendit paraqesin rekomandime në seancë plenare dhe, kur këto miratohen, i dërgohen Prokurorit të Përgjithshëm për marrjen e masave të mëtejshme.

6. Komisionet hetimore nuk mund të ngrihen gjatë 4 muajve para mbarimit të mandatit të Kuvendit.

7. Prokurori i Përgjithshëm informon Kuvendin për ecurinë e hetimit mbi çështjet e rekomanduara për hetim.

KREU II

PROCEDURAT E KRIJIMIT TË KOMISIONEVE HETIMORE TË KUVENDIT

Neni 5

Nisma për krijimin e komisionit

1. Komisioni krijohet me kërkesë të 35 deputetëve. Grupi nismëtar paraqet qëllimin e krijimit të komisionit, çështjen që do të hetohet, propozimin për përbërjen e komisionit dhe afatin e përafërt të përfundimit të hetimeve. Kuvendi është i detyruar ta miratojë ngritjen e komisionit.

2. Kuvendi ka të drejtë të krijojë komision hetimi, sipas rregullave të këtij ligji, kur kërkohet nga jo më pak se 5 deputetë, ose nga një komision i përhershëm, për hetimin e një çështjeje të veçantë, ose kur fillon procedura e shkarkimit të zyrtarëve me imunitet.

Neni 6

Forma për ushtrimin e nismës

Nismëtarët e ngritjes së komisionit duhet t'i paraqesin kërkesë me shkrim Kryetarit të Kuvendit, e cila përmban të gjitha elementet e përcaktuara në nenin 5, si dhe nëshkrimet e grupit nismëtar.

Neni 7

Detyrimet e Kryetarit të Kuvendit

1. Kryetari i Kuvendit, jo më vonë se 5 ditë nga data e marrjes së kërkesës, mbledh Byronë e Kuvendit për të diskutuar mbi kërkesën e nismëtarëve, përbërjen e komisionit dhe caktimin e datës së miratimit në Kuvend.

2. Kur Byroja e Kuvendit nuk arrin të përcaktojë elementet e mësipërme me konsensus,

atëherë këto çështje i adresohen seancës plenare, e cila vendos me shumicën e anëtarëve të pranishëm.

3. Kërkesa paraqitet për miratim në seancën plenare më të afërt, por jo më vonë se 15 ditë nga data e mbledhjes së Byrosë të Kuvendit.

4. Brenda 7 ditëve nga miratimi i vendimit, komisioni fillon punën.

5. Kryetari i Kuvendit, menjëherë pas marrjes së vendimit për ngritjen e komisionit, cakton mjediset dhe mjetet e punës së komisionit, si dhe personelin e nevojshëm. Në çdo rast komisionit i vihet në dispozicion eksperti jurist.

6. Sekretari i Përgjithshëm i Kuvendit merr masa për zbatimin e vendimit të Kuvendit dhe të urdhrave të Kryetarit të Kuvendit, për mbarëvajtjen e punës së komisionit.

Neni 8

Detyrimet e Kuvendit

1. Kuvendi miraton ngritjen dhe përbërjen e komisionit të kërkuar, sipas nenit 5 të këtij ligji, me shumicën e thjeshtë të deputetëve të pranishëm.

2. Vendimi i Kuvendit duhet të përmbajë qëllimin e krijimit të komisionit, objektin e hetimit, numrin dhe anëtarët e tij, sipas përkatësisë politike, si dhe kryetarin e zëvendëskryetarin.

3. Kuvendi nuk mund të vendosë kufizime në objektin e punës, përbërjen dhe kohëzgjatjen e komisionit të kërkuar nga grupi i deputetëve nismëtarë, përveç rasteve kur nga rrethanat gjykohet se kërkesa përmban elemente të shkeljes së Kushtetutës.

KREU III

ORGANIZIMI DHE FUNKSIONIMI I KOMISIONEVE HETIMORE TË KUVENDIT

Neni 9

Përbërja e komisionit

1. Komisioni përbëhet nga jo më pak se 9 dhe jo më shumë se 15 deputetë, por gjithmonë me numër tek.

2. Komisioni përbëhet nga deputetë të partive të pozitës dhe të opozitës, në raporte sa më të afërta përfaqësimi, por diferenca të jetë jo më shumë se një anëtar.

3. Kryetari i komisionit i takon atij grupimi politik, deputetët e të cilit janë nismëtarë të krijimit të komisionit. Në këtë rast zëvendëskryetari i takon grupimit tjetër.

4. Emrat e deputetëve anëtarë të komisionit, raportet e përfaqësimit në komision, si dhe përkatësia politike e vendit të kryetarit dhe zëvendëskryetarit diskutohen në Byronë e Kuvendit, të cilat i propozohen Kuvendit për miratim.

5. Anëtarët e komisionit kanë të drejtë të tërhiqen nga komisioni në çdo kohë që ata e çmojnë të arsyeshme, me përjashtim të momentit kur komisioni do të marrë vendimin përfundimtar.

6. Anëtarët e larguar zëvendësohen nga grupimi politik që ato përfaqësojnë, jo më vonë se 3 ditë nga data e deklarimit të tërheqjes së tyre. Anëtari i ri miratohet në seancën plenare më të parë të Kuvendit, me propozim të grupimit politik përkatës.

7. Në rastet e mungesave të anëtarit të komisionit të hetimit, pa shkaqe të përligjura në më shumë se 3 mbledhje radhazi, komisioni vendos që të kërkojë zëvendësimin e tij në seancën plenare më të afërt të Kuvendit. Anëtari i ri ka të drejtë të njihet me përmbajtjen e të gjithë veprimtarisë së zhvilluar nga ana e komisionit.

8. Kur një grupim politik tërheq anëtarët e tij nga komisioni, atëherë Kuvendi i zëvendëson ata me deputetë të tjerë. Në rast se anëtarët e tërhequr të komisionit i takojnë grupimit politik ku bëjnë pjesë nismëtarët e komisionit, Kuvendi vendos pushimin e veprimtarisë së mëtejshme të komisionit.

Kur largohet kryetari ose zëvendëskryetari, atëherë komisioni zgjedh një të ri pasi vendi i mbetur bosh plotësohet sipas procedurës së mësipërme.

Neni 10
Drejtimi i komisionit

1. Kryetari dhe zëvendëskryetari i komisionit drejtojnë të gjithë veprimtarinë e tij në përputhje me këtë ligj, si dhe me Rregulloren e Kuvendit. Në mungesë të kryetarit, detyrat e tij kryhen nga zëvendëskryetari.

2. Komisioni, në mbledhjen e tij të parë, zgjedh nga radhët e tij, me shumicën e votave të të gjithë anëtarëve, një sekretar, i cili drejton çështjet administrative dhe teknike.

Neni 11
Thirrja e komisionit

1. Mbledhja e parë e komisionit thirret nga kryetari dhe zëvendëskryetari i tij jo më vonë se tri ditë nga data e marrjes së vendimit për krijimin e komisionit.

2. Kryetari njofton të gjithë anëtarët e komisionit për datën, orën dhe vendin e mbledhjes.

3. Në mbledhjen e parë marrin pjesë anëtarët e komisionit dhe personeli i caktuar në shërbim të komisionit.

4. Kryetari deklaron qëllimin e ngritjes së komisionit, përcakton detyrat e komisionit, si dhe planin paraprak të hetimit.

Neni 12
Zhvillimi i mbledhjeve

1. Mbledhjet thirren dhe drejtohen nga kryetari dhe/ose me autorizimin e tij nga zëvendëskryetari i komisionit. Prania e personave të tjerë në mbledhjet e komisionit vendoset nga komisioni me shumicën e të gjithë anëtarëve të tij.

2. Anëtarët e komisionit shprehin lirisht mendimin e tyre dhe votojnë sipas bindjes së tyre. Në asnjë rast nuk lejohet që të fyejnë ose të prekin dinjitetin personal të personave të thirrur në komision.

3. Mbledhjet e komisionit janë si rregull të hapura, me përjashtim të rasteve kur komisioni vendos ndryshe.

4. Çdo mbledhje e komisionit si rregull incizohet dhe në çdo rast mbahet procesverbal i mbledhjes, në të cilin regjistrohet gjithçka thuhet në të.

5. Kryetari dhe/ose sekretari në fund të çdo mbledhjeje firmosin procesverbalin.

Neni 13
Marrja e vendimeve

1. Mbledhjet e komisionit janë të vlefshme kur në to merr pjesë më shumë se gjysma e anëtarëve të tij.

2. Komisioni merr vendime të ndërmjetme me shumicën e anëtarëve të pranishëm, ndërsa vendimet përfundimtare merren me shumicën e të gjithë anëtarëve të tij.

3. Komisioni voton zakonisht me ngritjen e dorës, përveç rastit kur me kërkesën e të paktën tre anëtarëve kërkohet që votimi të bëhet nominal ose i fshehtë.

4. Kërkesa për hetime ose marrje provash nga çdo anëtar i komisionit pranohet nga komisioni pa votim.

Neni 14
Kompetencat e komisionit

Në ushtrimin e funksioneve të tij, përveç detyrave të parashikuara në këtë ligj, komisioni ka këto drejta dhe kryen këto detyra:

- a) kryen hetime, sipas përcaktimeve të bëra në këtë ligj;
- b) thërret titullarë institucionesh për pyetje, si dhe kërkon nga ata informacione ose dokumente zyrtare;
- c) merr në pyetje dëshmitarë dhe persona të tjerë;

- ç) merr vendime, sipas rregullave të parashikuara në këtë ligj;
- d) përgatit dhe miraton vendimin përfundimtar të hetimit, së bashku me mendimin e pakicës;
- dh) paraqet për miratim në Kuvend raportin përfundimtar.

KREU IV KRYERJA E HETIMEVE

Neni 15 **Fillimi i hetimit**

1. Pas njohjes me objektin e çështjes që do të hetohet, komisioni mbledh të dhëna për çështjen. Të dhënat mund të jenë informacione zyrtare dhe jozyrtare, por që njihen publikisht.
2. Komisioni merr të dhëna nga burime të drejtpërdrejta.
3. Pasi sigurohen të dhënat paraprake për çështjen, komisioni me vendim të ndërmjetëm miraton planin e hetimeve deri në përfundimin e tyre. Plani i hetimeve mund të ndryshojë gjatë zhvillimit të hetimeve, kur dalin prova ose ngjarje të reja që lidhen me çështjen.
4. Plani i hetimeve përmban gjithë hapat proceduralë, veprimet hetimore që do të ndiqen nga komisioni për hetimin e çështjes, si dhe rrethin e personave që do të merren si dëshmitarë ose ekspertë, sipas rregullave të Kodit të Procedurës Penale.
5. Pas miratimit të planit të hetimit, komisioni deklaron fillimin e hetimeve.

Neni 16 **Thirrja për të dëshmuar**

1. Komisioni thërret dëshmitarë për të sqaruar rrethana të ndryshme që lidhen me çështjen, sipas rregullave të parashikuara në Kodin e Procedurës Penale.
2. Thirrja e dëshmitarëve bëhet me vendim të ndërmjetëm.
3. Të gjitha dëshmitë e marra regjistrohen në procesverbalin e mbledhjes të komisionit.
4. Kur dëshmitari nuk paraqitet pa arsye të përligjura, i kërkohet organeve të policisë të bëjnë thirrjen me forcë të tij.

Neni 17 **Administrimi i dokumenteve dhe të dhënave të tjera që ndihmojnë hetimet**

1. Në shërbim të hetimeve mbi çështjen, komisioni administron dokumente zyrtare, si dhe të dhëna të tjera që ndihmojnë në zhvillimin e hetimeve.
2. Organet kompetente që i disponojnë këto të dhëna dhe dokumente janë të detyruara t'ia përcjellin zyrtarisht komisionit, sipas kërkesës së tij.
3. Anëtarët dhe personeli ndihmës i komisionit janë përgjegjës për ruajtjen e sekretit shtetëror gjatë hetimeve, sipas rregullave të parashikuara në nenet 159,160 dhe 161 të Kodit të Procedurës Penale.

Neni 18 **Ekspertët**

1. Ekspertët thirren dhe kanë detyrime, sipas rregullave të parashikuara në Kodin e Procedurës Penale.
2. Për të sqaruar rrethana të ndryshme që lidhen me çështjen, komisioni thërret ekspertë të njohur nga gjykata për fusha të ndryshme.
3. Ekspertët janë të detyruar të raportojnë me shkrim për pyetjet që ngre komisioni për ta.
4. Ekspertët duhet të jenë të paanshëm në konkluzionet e tyre dhe duhet të raportojnë mendimin e tyre për çështjen mbi parimet e profesionalizmit.

Neni 19
Përfundimi i hetimit

1. Hetimet quhen të përfunduara kur përmbushen të gjitha pikat e planit të hetimeve dhe kur komisioni krijon mendim të qartë për çështjen objekt hetimi.
2. Përfundimi i hetimeve deklarohet me vendim të ndërmjetëm.

Neni 20
Përgatitja e raportit përfundimtar

1. Pas përfundimit të hetimeve, kryetari i komisionit paraqet raportin përfundimtar të hetimeve, i cili përmban konkluzionet e hetimit, provat që kanë çuar komisionin në këto konkluzione, si dhe propozime për zgjidhjen e çështjes ose masa ndëshkimore për persona përgjegjës, kur ka të tillë.
2. Raporti përfundimtar shoqërohet edhe me planin e hetimeve, si dhe me aktet e ekspertimit, që mund të jenë bërë gjatë hetimit.
3. Kur komisioni, pas përfundimit të hetimeve, çmon se zyrtarë me imunitet plotësojnë kushtet për shkarkimin e tyre, propozon fillimin e procedurave të shkarkimit. Kur këto procedura kanë filluar, i mbështet ato me konkluzionet e hetimit.
4. Raporti përfundimtar miratohet nga komisioni me vendim përfundimtar.

Neni 21
Mendimi i pakicës

Anëtarët e komisionit që kanë mendim ndryshe, pjesërisht ose të plotë, me konkluzionet e raportit përfundimtar, duhet të përgatisin me shkrim mendimet e tyre, që i bashkëngjiten vendimit përfundimtar.

Neni 22
Paraqitja e raportit në Kuvend

1. Raporti përfundimtar i paraqitet seancës plenare të Kuvendit brenda 7 ditëve nga data e marrjes së vendimit përfundimtar të komisionit.
2. Kuvendi i miraton konkluzionet e komisionit në përputhje me përcaktimet e bëra në nenin 78 të Kushtetutës.
3. Kur raporti i miratuar në Kuvend përmban të dhëna për ekzistencën e veprave penale, atëherë ai i dërgohet Prokurorit të Përgjithshëm për fillimin e çështjes penale.
4. Prokurori i Përgjithshëm, kur konstaton se janë kryer vepra penale, fillon çështjen penale dhe më pas njofton Kuvendin për fillimin e hetimeve.
5. Kur raporti i Kuvendit përmban të dhëna për vepra penale të kryera nga një zyrtar me imunitet dhe Kuvendi nuk e ka shkarkuar atë, atëherë Prokurori i Përgjithshëm i kërkon Kuvendit heqjen e imunitetit të zyrtarit përkatës.
6. Me paraqitjen e raportit përfundimtar në Kuvend, komisioni pushon së ekzistuari.

Neni 23
Buxheti i komisionit

1. Për veprimtarinë e tij, komisioni ka fondin financiar të caktuar nga Kuvendi me propozim të komisionit.
2. Shpenzimet e komisionit miratohen dhe ndiqen nga kryesia e komisionit. Anëtarët e komisionit shpërblehen në bazë të rregullave të caktuara në Rregulloren e Kuvendit.

Neni 24
Dispozitë e fundit

1. Komisioni hetimor i Kuvendit për organizimin e mbledhjeve mbështetet në Rregulloren e

Kuvendit.

2. Për organizimin dhe funksionimin e veprimtarisë së tij, komisioni hetimor i Kuvendit harton dhe miraton rregulloren e brendshme.

Neni 25

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr. 3342, datë 23.5.2002 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani